

การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย Need Assessment for Kindergarten Teachers' Future Skills Development

วนิชชา สิริพิล¹, ประดิษฐา ภาษาประเทศ²

Wanitcha Sittipon¹, Pradittha Parsapratet²

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย และเพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูปฐมวัยที่กำลังปฏิบัติการสอนในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 - 3 ในโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี จำนวน 3 สังกัด รวมทั้งสิ้น 333 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย ผลการวิจัย พบว่า 1) ครูปฐมวัยมีทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยการทำงานร่วมกับคนอื่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การจัดการตัวเอง การออกแบบและจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ ส่วนทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยในสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับดีและดีมาก โดยการทำงานร่วมกับคนอื่นมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การออกแบบและจัดการเรียนรู้ และการจัดการตัวเอง ตามลำดับ 2) เมื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย พบว่า ครูปฐมวัยมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยลำดับที่ 1 คือ การแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยีมากที่สุด รองลงมาคือ การสร้างสรรค์นวัตกรรม การออกแบบและจัดการเรียนรู้ การจัดการตัวเอง และ การทำงานร่วมกับคนอื่น

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น, ทักษะแห่งอนาคต, ครูปฐมวัย

Abstracts

This research aimed to examine the needs for developing essential future skills of early childhood teachers and to prioritize these developmental needs. The study sample used in this research consisted of 333 early childhood teachers teaching kindergarten levels 1-3 in

¹ อาจารย์ ดร., สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

¹ Lecturer, Early childhood education program, Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

² Assist. Prof. Dr., Early childhood education program, Faculty of Home Economics Technology, Rajamangala University of Technology Thanyaburi

Corresponding Author E-mail: wanitcha_s@rmutt.ac.th

schools in Pathum Thani Province, selected through multistage random sampling. The research instrument was a questionnaire assessing the needs for skill development. The findings revealed that 1) early childhood teachers demonstrated their current future skills at a good level across all aspects, with collaboration having the highest mean score, followed by self-management and learning design and management. For the ideal level, teachers rated all skills as good to very good, with collaboration remaining the highest, followed by learning design and management, and self-management. A t-test analysis indicated a statistically significant difference ($p < .01$) between current and ideal skill levels in all aspects. 2) When ranking the needs for skill development, the most critical area was seeking knowledge and utilizing technology, followed by fostering innovation, designing and managing learning, self-management, and collaboration.

Keywords: Need Assessment, Kindergarten Teachers, Future Skills

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงและมหาศาลที่เกิดขึ้นในสังคมโลกได้สร้างความท้าทายในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการเกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติซึ่งไม่อาจควบคุมได้ อันเนื่องมาจากปัญหาสิ่งแวดล้อมและสมดุลของธรรมชาติที่เสียไป ส่งผลให้มนุษย์เกิดแรงกระตุ้นที่จะมีชีวิตรอดและมีชีวิตอย่างปลอดภัย ความก้าวหน้าและการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของเทคโนโลยีดิจิทัลโดยนำ Automation AI และ Robotic เข้ามามีบทบาทในการทำงานและยกระดับคุณภาพการผลิตแทนการใช้แรงงานคนนั้น ส่งผลให้งานบางประเภทหายไปและเกิดงานใหม่ๆ เข้ามาแทนที่มากขึ้น การลดลงของอัตราการเกิดของประชากรอย่างต่อเนื่องส่งผลให้ประชากรวัยเด็กหรือประชากรวัยเรียนมีแนวโน้มลดลง ผนวกกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่สังคมผู้สูงอายุส่งผลให้หลายประเทศจำเป็นต้องเตรียมกำลังคนให้มีสมรรถนะที่สูงขึ้นผ่านการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเพียงพอในการพัฒนาคน โดยเฉพาะในระดับปฐมวัย ซึ่งเป็นรากฐานของระบบการศึกษาเพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะ คุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อันจะนำไปสู่เสถียรภาพ ความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560)

“คุณภาพการศึกษาไม่สูงเกินไปกว่าคุณภาพของครู” (The quality of an education system cannot exceed the quality of its teachers.) (Barber & Mourshed, 2007) จากคำกล่าวแสดงให้เห็นว่าเมื่อครูทำหน้าที่และจัดการเรียนการสอนอย่างมีคุณภาพย่อมเชื่อมั่นได้ว่าการศึกษาของชาติจะมีคุณภาพเช่นกัน ครูปฐมวัยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูที่มีบทบาทสำคัญในการอบรมเลี้ยงดู การวางแผนพัฒนาหลักสูตร การวางแผนการจัดการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปีบริบูรณ์ ประเมินผลพัฒนาการ แก้ไขปัญหาพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์รวมทั้งค้นหาและสร้างนวัตกรรมการสอนแบบใหม่

มาใช้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กทั้งแบบรายบุคคลและรายกลุ่ม ด้วยเหตุนี้ ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียนรู้และคุณภาพของเด็กจึงขึ้นอยู่กับความรู้และความสามารถของครูปฐมวัย ดังนั้น ครูปฐมวัยจึงต้องมีความสามารถและสมรรถนะสูงตามมาตรฐานวิชาชีพครูการศึกษาปฐมวัย ซึ่ง NAEYC (2019) ได้นำเสนอมาตรฐานทางวิชาชีพและสมรรถนะของครูปฐมวัยไว้ 6 ประการ ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กตามบริบท มาตรฐานที่ 2 สร้างความสัมพันธ์กับบ้านและชุมชน มาตรฐานที่ 3 สังเกต การบันทึกและการประเมินเพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก มาตรฐานที่ 4 ใช้แนวปฏิบัติการสอนที่เหมาะสมกับพัฒนาการวัฒนธรรมและภาษา มาตรฐานที่ 5 นำความรู้ประยุกต์ใช้และบูรณาการเนื้อหาวิชาการกับหลักสูตรปฐมวัย และ มาตรฐานที่ 6 พัฒนาทางวิชาชีพสำหรับครูปฐมวัย ในขณะที่สมรรถนะของครูปฐมวัยจำเป็นต้องถูกพัฒนาให้สูงขึ้นและการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพยังคงต้องดำเนินไปข้างหน้า ความท้าทายจากวิกฤต COVID-19 เข้ามาส่งผลคลอนและส่งผลกระทบอย่างรุนแรงไปทั่วโลกทั้งระบบเศรษฐกิจ ระบบสุขภาพ และระบบการศึกษาที่ทำให้รัฐบาลของแต่ละประเทศต้องออกมาตรการด้านการเรียนรู้อบรมรับสถานการณ์ที่ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ของเด็กด้วยการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ ทำให้นักการศึกษาได้เปลี่ยนวิกฤตให้เป็นโอกาส พยายามพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยการปรับการเรียนการสอนใหม่ในหลายรูปแบบ เกิดนวัตกรรมทางความคิด สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เพื่อลดปัญหาและผลกระทบที่เกิดขึ้น เช่น แนวคิดการศึกษาทางไกลโดยใช้สื่อออนไลน์ การเรียนการสอนแบบผสมผสานกับสาระการเรียนรู้ในลักษณะอื่นๆ การจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในมิติแบบใหม่ (เทียนทองแก้ว, 2563) เช่นเดียวกับครูปฐมวัยจำนวนมากได้พยายามปรับบทเรียนและการสอนสู่การสอนแบบออนไลน์โดยใช้เทคโนโลยีที่หลากหลายเข้าด้วยกัน หลายคนพยายามจำลองชั้นเรียนแบบเดิม ๆ ผ่านซอฟต์แวร์การประชุมทางวิดีโอ (Hodges & Fowler, 2020) แต่กลับพบปัญหาว่า ครูปฐมวัยยังขาดความสามารถในการจัดเตรียมและการสนับสนุนการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Whalen, 2021) เช่น ครูขาดความรู้ในการพัฒนาเนื้อหาที่เหมาะสมกับการเรียนออนไลน์ ซึ่งต้องกระตุ้นการมีส่วนร่วมของเด็กผ่านกิจกรรม เช่น เกม นิทาน และคำคล้องจอง (OKMD, 2023; ECD, 2023) ครูขาดทักษะในการใช้แพลตฟอร์มออนไลน์และเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องมีการอบรมเพื่อให้เลือกใช้สื่อได้เหมาะสม (Educathai, 2023) ทำให้ครูปฐมวัยจำเป็นต้องมีการพัฒนาและเพิ่มทักษะแห่งอนาคตเพื่อใช้ในการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก เพื่อให้เด็กสามารถเติบโตและเกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสม

World Economic Forum (2020) ได้เผยแพร่ข้อมูลงานที่น่าจับตามองและทักษะการทำงานที่จำเป็นในอนาคต 4 กลุ่มทักษะหลัก ในรายงาน The Future of Jobs 2020 ประกอบด้วย 1) ทักษะการแก้ปัญหา (Problem-solving) 2) ทักษะในการจัดการตัวเอง (Self-Management) 3) ทักษะการใช้และพัฒนาเทคโนโลยี (Technology Use and Development) และ 4) ทักษะการทำงานร่วมกับคนอื่น (Working with People) ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับผลการสำรวจของ McKinsey Global Institute (2020) ในกลุ่มคนจำนวนมากกว่า 18,000 คน จาก 15 ประเทศทั่วโลก พบว่า การเพิ่มและพัฒนาทักษะใหม่ของคน (Upskills) ที่สำคัญและทัศนคติที่จำเป็นต่อการทำงานในอนาคต ประกอบด้วย 4 ทักษะใหญ่ และ 56 ทักษะย่อย ได้แก่ 1) ทักษะด้านความคิด (Cognitive) 2) ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal) 3) ภาวะผู้นำในตัวเอง (Self-leadership) และ

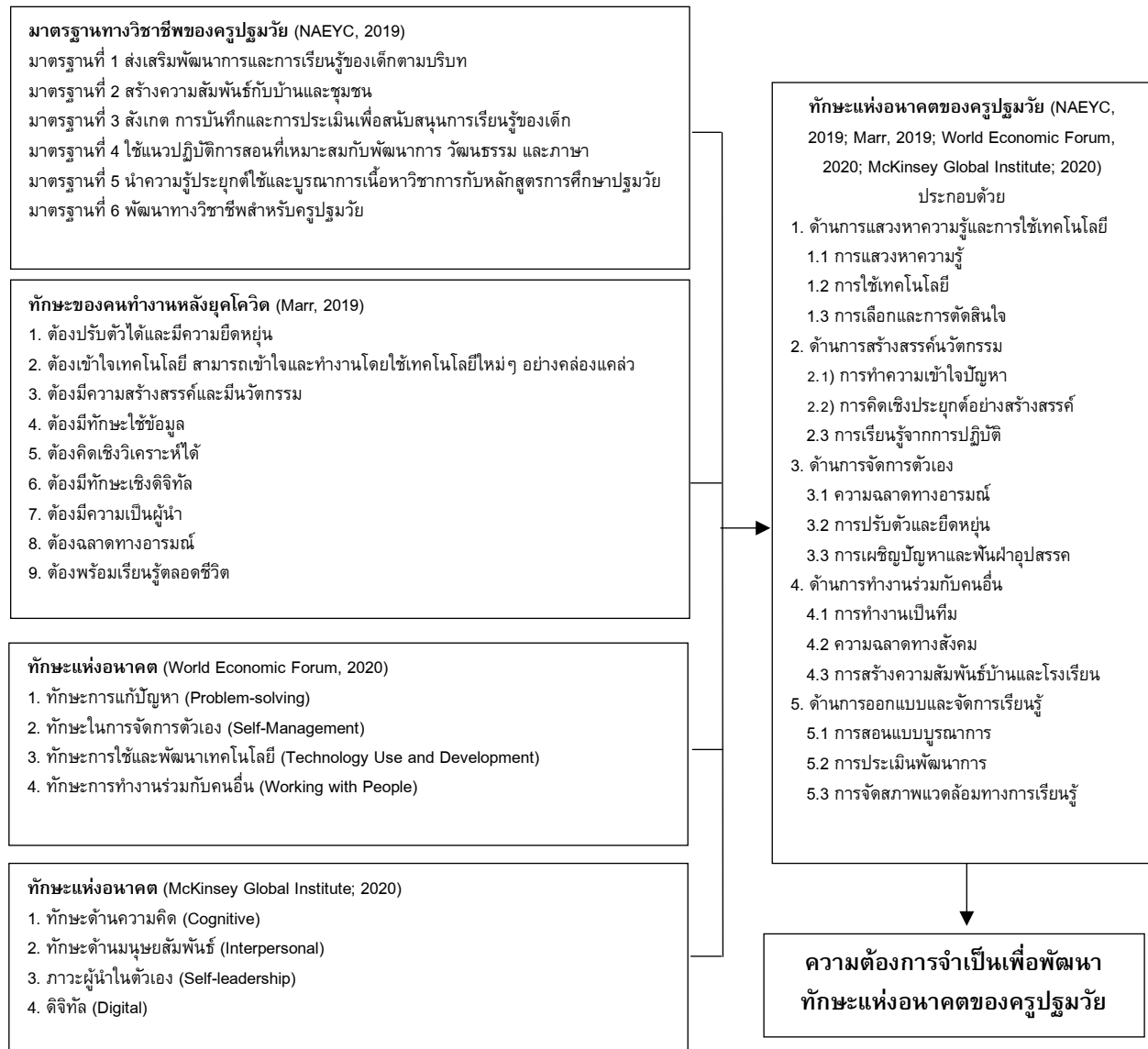
4) ดิจิทัล (Digital) ซึ่ง Marr (2019) ได้กล่าวถึงทักษะที่จำเป็นสำหรับคนทำงานหลังยุคโควิด ได้แก่ 1) ต้องปรับตัวได้และมีความยืดหยุ่น 2) ต้องเข้าใจเทคโนโลยี 3) ต้องมีความสร้างสรรค์และนวัตกรรม 4) ต้องมีทักษะใช้ข้อมูล 5) ต้องคิดเชิงวิเคราะห์ 6) ต้องมีทักษะเชิงดิจิทัล 7) ต้องมีความเป็นผู้นำ 8) ต้องฉลาดทางอารมณ์ 9) ต้องพร้อมเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้น การพัฒนาครูปฐมวัยให้มีทักษะแห่งอนาคตควรเริ่มต้นจากการศึกษาความต้องการจำเป็นของครูปฐมวัย เพื่อให้การแก้ไขปัญหาประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้และตรงตามความต้องการของครูปฐมวัย เนื่องจากการประเมินความต้องการจำเป็น (Need Assessment) เป็นกระบวนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างสภาพในปัจจุบันและสภาพที่ควรจะเป็นอย่างมีระบบ การจัดลำดับความสำคัญก่อนหลังเพื่อระบุเป็นความต้องการจำเป็น ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์จะสะท้อนภาพที่เป็นจริง เพื่อนำไปวางแผนกำหนดการพัฒนา แนวทางการแก้ไข วิธีแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม เพื่อลดการสูญเสียทั้งด้านงบประมาณ และเวลาดำเนินการ (สุวิมล ว่องวานิช, 2562)

ฉะนั้นเพื่อเป็นการเตรียมครูปฐมวัยให้พร้อมสู่การเปลี่ยนแปลงและเติมเต็มช่องว่างทางด้านความรู้ทักษะสำหรับนำไปปฏิบัติการและให้มั่นใจว่าสามารถก้าวสู่โลกการทำงานในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย เพื่อนำไปสู่การพัฒนาแนวทางและสร้างกระบวนการพัฒนาครูปฐมวัยให้มีทักษะแห่งอนาคตสามารถตัดสินใจได้อย่างมีเหตุผล คิดอย่างสร้างสรรค์ วิเคราะห์ ประเมินผลได้อย่างมีวิจารณญาณ ปรับเปลี่ยนการทํากิจกรรมอย่างยืดหยุ่น และสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนได้อย่างสมบูรณ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย
2. เพื่อจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูปฐมวัยที่กำลังปฏิบัติการสอนในระดับชั้นอนุบาล ปีที่ 1 - 3 ในโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี จำนวน 3 สังกัด ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน และกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสิ้น 1,705 คน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี, 2564) โดยอ้างอิงจากจำนวนนักเรียน 17 คน ต่อ ครู 1 คน

1.2 ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูปฐมวัยที่กำลังปฏิบัติการสอนในระดับชั้นอนุบาล ปีที่ 1 - 3 ในโรงเรียนที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี จำนวน 3 สังกัด รวมทั้งสิ้น 333 คน โดยการสุ่มหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ดังนี้

1.2.1 คำนวณขนาดของตัวอย่างตามสูตรของ Taro Yamane มีระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ .05 ได้จำนวนตัวอย่างขั้นต่ำเท่ากับ 333 คน

1.2.2 กำหนดจำนวนตัวอย่าง โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบโควตา เป็นการเลือกตัวอย่างโดยคำนึงถึงสัดส่วนองค์ประกอบของประชากรและคำนึงถึงจำนวนตัวอย่างของครุปฐมวัยในแต่ละสังกัดให้มีจำนวนเท่าๆ กัน ได้จำนวนตัวอย่างสังกัดละ 111 คน เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่ครอบคลุมในแต่ละสังกัด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการพัฒนาและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐานทางวิชาชีพของครุปฐมวัยและทักษะแห่งอนาคตเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยสังเคราะห์กรอบแนวคิดการวิจัยจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยของ NAEYC (2019), Marr (2019), World Economic Forum (2020), McKinsey Global Institute, (2020) เพื่อกำหนดองค์ประกอบของความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครุปฐมวัย ได้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี 2) ด้านการสร้างสรรค์นวัตกรรม 3) ด้านการจัดการตัวเอง 4) ด้านการทำงานร่วมกับคนอื่น และ 5) ด้านการออกแบบและจัดการเรียนรู้

2.2 กำหนดโครงสร้างเนื้อหา ข้อคำถามของแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครุปฐมวัย

2.3 สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดของการวิจัยและจัดทำตารางวิเคราะห์แบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความถูกต้องในการใช้ภาษา แบบสอบถามความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครุปฐมวัยแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) จำนวน 6 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครุปฐมวัย มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 45 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะ มีลักษณะเป็นคำถามตอบสั้น จำนวน 3 ข้อ

2.4 นำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงความถูกต้องของเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับและวัตถุประสงค์ (IOC: Index of Item-Objective Congruence) ผลการตรวจสอบความตรง ความถูกต้องของเนื้อหาโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับและวัตถุประสงค์ พบว่า ข้อคำถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67-1.00 ทุกข้อ จึงถือว่าข้อคำถามทุกข้อผ่านเกณฑ์ที่กำหนด คือ มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป (ไพศาล วรคำ, 2554) โดยมีการเสนอแนะให้ปรับภาษาเพื่อความเข้าใจที่ตรงกัน ปรับข้อคำถามให้มีน้ำหนักใกล้เคียงกัน และปรับข้อคำถามให้น้อยลง

2.5 ยื่นขอรับรองการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ จากสถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรีได้รับอนุมัติเลข RMUTT_RECNo. Exp 23/66

2.6 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับครูปฐมวัย 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สัมพันธ์แอลฟาของ Cronbach ได้ค่าที่ 0.90 จากนั้นจึงนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามปกติและแบบสอบถามออนไลน์ในสัดส่วนที่เท่ากัน 50:50

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการพิทักษ์สิทธิ์ของแบบสอบถามปกติ

3.1.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลส่งถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถามให้กับครูปฐมวัยในโรงเรียน

3.1.2 ผู้วิจัยเข้าดำเนินการแจกแบบสอบถามให้กับครูปฐมวัย พร้อมทั้งหนังสือขอความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย (Consensus Form) ให้ครูปฐมวัยลงนาม และนัดหมายการเข้ารับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองที่โรงเรียน

3.1.3 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อสอบถามทางโทรศัพท์อย่างสม่ำเสมอ และส่งแบบสอบถามอีกครั้งในกรณีที่เอกสารสูญหาย ผู้วิจัยโทรศัพท์นัดหมายวันและเวลา เพื่อเดินทางไปขอรับแบบสอบถามกลับคืนด้วยตนเองอีกครั้ง

3.1.4 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน โดยแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนและมีความสมบูรณ์

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการพิทักษ์สิทธิ์ของแบบสอบถามออนไลน์

3.2.1 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความร่วมมือไปยังสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดปทุมธานีและกองการศึกษา กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เป็นตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากครูปฐมวัย โดยผ่านศึกษานิเทศก์เป็นผู้ส่งลิงก์แบบสอบถามออนไลน์ให้ครูปฐมวัยทางช่องทางออนไลน์ เช่น ไลน์ อีเมล Facebook

3.2.2 เมื่อครูปฐมวัยไปถึงหน้าแรกของแบบสอบถามออนไลน์จะพบข้อความประกอบการพิจารณาเข้าร่วมโครงการวิจัย หากท่านยินยอมเข้าร่วมการวิจัยให้กด “ยินยอม” เพื่อเข้าสู่แบบสอบถาม

3.2.3 ผู้วิจัยคัดเลือกครูปฐมวัย จำนวน 333 คน เพื่อตอบแบบสอบถามออนไลน์ โดยมีเกณฑ์การคัดออก คือ ตัวอย่างไม่สมัครใจ ไม่ยินยอม หรือไม่สามารถเข้าถึงแบบสอบถามแบบออนไลน์ได้

3.2.4 หากครูปฐมวัยตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว ใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 20-30 นาที เมื่อท่านกด “Submit” หรือ “ส่ง” คำตอบจะถูกส่งเข้ามาในระบบโดยอัตโนมัติถึงผู้วิจัยโดยตรงในการวิจัยนี้ ผู้เข้าร่วมวิจัยจะไม่มีความเสี่ยงใดๆ แต่อาจรบกวนเวลาส่วนตัว ทั้งนี้ครูปฐมวัยสามารถยุติการตอบแบบสอบถามเมื่อใดก็ได้ โดยไม่มีผลกระทบใดๆ หน้าที่การงาน ท่านอาจไม่ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ แต่ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทางวิชาชีพของครูปฐมวัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามโดยนำข้อมูลมาแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลในรูปตารางประกอบความเรียง

4.2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย โดยนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ในรูปตารางประกอบความเรียง โดยมีเกณฑ์ในการแปลผลดังนี้

ดีมาก หมายถึง คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 4.50– 5.00

ดี หมายถึง คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 3.50– 4.49

ปานกลาง หมายถึง คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 2.50– 3.49

พอใช้ หมายถึง คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 1.50– 2.49

ปรับปรุง หมายถึง คะแนนเฉลี่ย อยู่ระหว่าง 0– 1.49

4.3 จัดลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNIModified)

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูปฐมวัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของครูปฐมวัยในจังหวัดปทุมธานี ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของครูปฐมวัยในจังหวัดปทุมธานี

รายการ	จำนวน (n=306)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	4	1.31
หญิง	302	98.69
สังกัด		
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	148	48.37
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	114	37.25
กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น	44	14.38
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	82	26.80
31-40 ปี	102	33.33
41-50 ปี	88	28.76
51-60 ปี	34	11.11

ตารางที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน (n=306)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	286	93.46
ปริญญาโท	20	6.54
ประสบการณ์การสอน		
ต่ำกว่า 1 ปี	15	4.90
1-3 ปี	39	12.75
3-5 ปี	44	14.38
5-10 ปี	89	29.08
10 ปีขึ้นไป	119	38.89

จากตารางที่ 1 พบว่า ครูปฐมวัยส่วนใหญ่เป็นครูในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) คิดเป็นร้อยละ 48.37 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 98.69 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.33 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 93.46 มีประสบการณ์การสอนเป็นระยะเวลา 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 38.89

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยได้ 5 ด้าน ได้แก่

1. การแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี
2. การสร้างสรรค์นวัตกรรม
3. การจัดการตัวเอง
4. การทำงานร่วมกับคนอื่น
- และ 5. การออกแบบและจัดการเรียนรู้ ดังนี้

ตารางที่ 2 ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยโดยภาพรวม

ทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย	สภาพที่เป็นจริง			สภาพที่ควรจะเป็น			P value
	M	SD	แปลผล	M	SD	แปลผล	
1. การแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี	3.89	0.79	ดี	4.47	0.66	ดี	7.86**
2. การสร้างสรรค์นวัตกรรม	3.91	0.76	ดี	4.43	0.65	ดี	15.78**
3. การจัดการตัวเอง	4.26	0.67	ดี	4.56	0.62	ดีมาก	9.53**
4. การทำงานร่วมกับคนอื่น	4.37	0.65	ดี	4.60	0.57	ดีมาก	4.09**
5. การออกแบบและจัดการเรียนรู้	4.17	0.76	ดี	4.58	0.58	ดีมาก	17.10**
รวม	4.12	0.73	ดี	4.53	0.62	ดีมาก	7.21**

ตารางที่ 2 พบว่า โดยภาพรวมค่าเฉลี่ยของทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับดี ($M = 4.12$) และสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับดีมาก ($M = 4.53$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยการทำงานร่วมกับคนอื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($M = 4.37$) รองลงมาคือ การจัดการตัวเอง ($M = 4.26$) การออกแบบและจัดการเรียนรู้ ($M =$

4.17) การสร้างสรรค์นวัตกรรม ($M = 3.91$) และการแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี ($M = 3.89$) ตามลำดับ

ทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยในสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับดีและดีมาก โดยการทำงานร่วมกับคนอื่น ($M = 4.60$) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การออกแบบและจัดการเรียนรู้ ($M = 4.58$) และการจัดการตัวเอง ($M = 4.56$) การแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี ($M = 4.47$) และการสร้างสรรค์นวัตกรรม ($M = 4.43$) ตามลำดับ

การทดสอบค่าทีของทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยทั้งสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูปฐมวัยมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยในทุกด้าน

ตอนที่ 3 ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย ดังนี้

ตารางที่ 3 การจัดลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย

การพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย	D	I	PNI	ลำดับ
1. การแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี	3.89	4.47	0.15	1
2. การสร้างสรรค์นวัตกรรม	3.91	4.43	0.13	2
3. การจัดการตัวเอง	4.26	4.56	0.07	4
4. การทำงานร่วมกับคนอื่น	4.37	4.60	0.05	5
5. การออกแบบและจัดการเรียนรู้	4.17	4.58	0.10	3
รวม	4.12	4.53	0.10	

ตารางที่ 3 พบว่า ครูมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยทุกด้าน โดยมีค่า $PNI_{Modified}$ ตั้งแต่ 0.05 - 0.15 เมื่อจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นของครูในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยทั้ง 5 ด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยลำดับที่ 1 คือ การแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี ($PNI_{Modified} = 0.15$) รองลงมาคือ การสร้างสรรค์นวัตกรรม ($PNI_{Modified} = 0.13$) การออกแบบและจัดการเรียนรู้ ($PNI_{Modified} = 0.10$) การจัดการตัวเอง ($PNI_{Modified} = 0.07$) และ การทำงานร่วมกับคนอื่น ($PNI_{Modified} = 0.05$) ตามลำดับ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในความต้อการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยโดยภาพรวม

ครูปฐมวัยมีทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยในสภาพที่เป็นจริงอยู่ในระดับดีทุกด้าน โดยการทำงานร่วมกับคนอื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การจัดการตัวเอง การออกแบบและจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

ส่วนทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยในสภาพที่ควรจะเป็นอยู่ในระดับดีและดีมาก โดยการทำงานร่วมกับคนอื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ การออกแบบและจัดการเรียนรู้และการจัดการตัวเอง ตามลำดับ

การทดสอบค่าทีของทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย พบว่า ค่าเฉลี่ยของของทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยทั้งสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็นในทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ครูปฐมวัยมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยในทุกด้าน

2. ผลการจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย

การจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย วิเคราะห์โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI modified) ผลการวิจัยพบว่า ครูปฐมวัยความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัยลำดับที่ 1 คือ การแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยี มากที่สุด รองลงมาคือ การสร้างสรรค์นวัตกรรม และการออกแบบและจัดการเรียนรู้ การจัดการตัวเอง และ การทำงานร่วมกับคนอื่น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการประเมินแสดงให้เห็นว่าครูปฐมวัยมีทักษะแห่งอนาคตในระดับดีทั้งในสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านการทำงานร่วมกับคนอื่น ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของทักษะการทำงานเป็นทีม ซึ่งครูปฐมวัยมีลักษณะการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างสม่ำเสมอ ครูปฐมวัยต้องการความร่วมมือและการสื่อสารที่ดีทั้งกับเพื่อนร่วมงานและผู้ปกครองของเด็กทุกคน เพื่อให้กระบวนการทำงานร่วมกันมีความต่อเนื่องและเป็นระบบอย่างเหมาะสมเป็นไปในทิศทางเดียวกันและบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาเด็ก ซึ่งความสำคัญของความร่วมมือระหว่างกันอย่างสมำเสมอ นั้นจะช่วยให้เกิดความตื่นตัวและผลักดันให้เกิดการปรับปรุงวิธีการทำงานให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น รวมทั้งการปรับปรุงคุณภาพของการสื่อสารระหว่างกันจะช่วยให้เกิดการแบ่งปันข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความเข้าใจอันดี สามารถเกิดความร่วมมือด้านนวัตกรรมได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Mooney (2013) ที่สะท้อนให้เห็นว่า การทำงานที่ต้องใช้การประสานสัมพันธ์กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับงานในหลายด้านประกอบด้วย ผู้ปกครอง เพื่อนร่วมงาน ผู้บริหาร และบุคลากรสนับสนุนอื่นๆ นั้นสามารถทำให้ครูปฐมวัยพัฒนาทักษะการทำงานเป็นทีมได้เป็นอย่างดี

อย่างไรก็ตาม ผลการประเมินได้สะท้อนให้เห็นความแตกต่างที่น่าสนใจระหว่างสภาพที่เป็นจริงและสภาพที่ควรจะเป็น ในสภาพที่เป็นจริง ทักษะการจัดการตัวเองอยู่ในลำดับที่สอง แต่ในสภาพที่ควรจะเป็น ครูปฐมวัยให้ความสำคัญกับการออกแบบและจัดการเรียนรู้มากกว่า สะท้อนให้เห็นถึงความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ต้องดำเนินการให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นั่นเป็นเพราะการออกแบบและจัดการเรียนรู้ มีเป้าหมายเพื่อให้การจัดการเรียนรู้ของครูเป็นไปอย่างเหมาะสม สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ผู้เรียน และบริบทแวดล้อม อีกทั้งเป็นกิจกรรมสำคัญที่ครูต้องใช้ความรู้เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ที่สอน กระบวนการจัดการเรียนรู้ หลักการ แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ การผลิตและการใช้สื่อ รวมทั้งทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

เช่น ทักษะการคิด วิเคราะห์สังเคราะห์ สร้างสรรค์ หรือแนวคิดเชิงออกแบบ การแก้ปัญหา การสื่อสารต่างๆ เป็นต้น และประสบการณ์การสอนจะช่วยให้ครูทราบว่า กิจกรรมการสอน สื่อ และเครื่องมือวัดประเมินผลที่ครูนำมาใช้มีประสิทธิภาพเพียงพอหรือไม่ (อภิสิทธิ์พร สถิตย์ภาศีกุล, 2564) นอกจากนี้ความแตกต่างของผลการประเมินดังกล่าวข้างต้นสอดคล้องกับแนวคิดของ Darling-Hammond, Hyler & Gardner (2017) และ OECD (2019) ที่เน้นความสำคัญของการออกแบบการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างสภาพปัจจุบันและความคาดหวังในอนาคตของครูปฐมวัยที่ต้องการได้รับการพัฒนาการออกแบบและจัดการเรียนรู้ให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่เพิ่มขึ้นในอนาคต ประกอบกับผลการประเมินของทุกทักษะที่อยู่ในระดับดีถึงดีมากนั้น ได้แสดงให้เห็นความสามารถและพื้นฐานที่เข้มแข็งของครูปฐมวัย และโอกาสแห่งการพัฒนาทักษะอื่นๆ เพิ่มเติมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาปฐมวัยให้สูงขึ้น และเกิดการพัฒนาทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง

2. การจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตของครูปฐมวัย สามารถอภิปรายรายละเอียดได้ดังนี้

การแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยีมีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับแรกสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการปรับตัวในยุคดิจิทัล ครูปฐมวัยตระหนักถึงความจำเป็นในการพัฒนาตนเองให้ทันกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการเปลี่ยนแปลงของความรู้ จึงจำเป็นต้องปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงนี้เพื่อสามารถออกแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ วชิราภรณ์ ศรีผา, สุวิมล โพธิ์กลิ่น และ ชวนคิด มะเสนะ (2564) ที่กล่าวว่า ยุคดิจิทัลเปิดโอกาสให้เข้าถึงข้อมูลและความรู้ได้อย่างกว้างขวาง ครูปฐมวัยจึงต้องพัฒนาทักษะในการค้นคว้า วิเคราะห์ และเลือกใช้ข้อมูลที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาการเรียนการสอน เพราะครูปฐมวัยมีบทบาทสำคัญในการวางรากฐานทักษะที่จำเป็นสำหรับอนาคต การเข้าใจและสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมจะช่วยให้ครูสามารถเตรียมเด็กให้พร้อมรับมือกับโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่อย่างไรก็ตาม Palaiologou (2016) และ ทิศนา แคมมณี (2563) เสนอว่า ควรสร้างความสมดุลระหว่างเทคโนโลยีและการเรียนรู้แบบดั้งเดิม กล่าวคือ แม้ว่าเทคโนโลยีจะมีความสำคัญ แต่ครูปฐมวัยต้องเรียนรู้วิธีผสมผสานระหว่างการใช้เทคโนโลยี วิธีการสอนแบบดั้งเดิมที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์ และการเล่น ซึ่งยังคงมีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

การสร้างสรรค์นวัตกรรมมีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่สอง แสดงให้เห็นว่าครูปฐมวัยเห็นความสำคัญของการคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ ที่ครูปฐมวัยแต่ละคนอาจเผชิญกับความท้าทายที่แตกต่างกันในห้องเรียน การสร้างสรรค์นวัตกรรมช่วยให้ครูสามารถคิดค้นวิธีการแก้ปัญหาที่เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของตนเองได้ สอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2562) ที่กล่าวว่า ครูปฐมวัยควรตระหนักว่าเด็กแต่ละคนมีความต้องการและรูปแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน การสร้างสรรค์นวัตกรรมช่วยให้ครูสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความหลากหลายนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยส่งเสริมทักษะสำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 เช่น ความคิดสร้างสรรค์ การคิดวิเคราะห์ และการแก้ปัญหา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับเด็กปฐมวัย (Partnership for 21st Century Learning, 2019)

การออกแบบและจัดการเรียนรู้มีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่สาม แสดงให้เห็นว่าครูปฐมวัยยังคงเห็นความสำคัญของการพัฒนาวิธีการสอนและการจัดการชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาปฐมวัยของประเทศไทย (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย โดยให้ความสำคัญกับการออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับพัฒนาการ ส่งเสริมการเรียนรู้ผ่านการเล่น และการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชน

การจัดการตัวเองมีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับที่สี่อาจสะท้อนว่าครูปฐมวัยมีทักษะการจัดการตัวเองในระดับที่ดีอยู่แล้ว คือ สามารถในการจัดการเวลา ความเครียด และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงเห็นความสำคัญของการพัฒนาต่อไป สอดคล้องกับแนวคิดของ Knowles et al. (2015) เกี่ยวกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้ใหญ่ ซึ่งเน้นความสำคัญของการกำกับตนเองในการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพ ซึ่งการมีทักษะการจัดการตัวเองที่ดีจะช่วยลดความเครียดและป้องกันภาวะหมดไฟในครูปฐมวัย มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง (Self-Efficacy) สูง ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการตัวเอง มีแนวโน้มที่จะมีประสิทธิภาพการสอนที่ดีขึ้น (Zee & Koomen, 2016)

การทำงานร่วมกับคนอื่นมีความต้องการจำเป็นอยู่ในอันดับสุดท้ายอาจเป็นเพราะครูปฐมวัยมีความเชี่ยวชาญในด้านนี้อยู่แล้ว เนื่องจากการทำงานในระดับปฐมวัยมักต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างครูผู้ช่วยครู และบุคลากรอื่นๆ ทำให้ครูปฐมวัยมีโอกาสดำเนินการพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ครูปฐมวัยมักต้องทำงานร่วมกับผู้ปกครองอย่างใกล้ชิด ทำให้มีโอกาสดำเนินการพัฒนาทักษะการสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่นมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ebbeck และ Waniganayake (2017) ที่พบว่าการทำงานเป็นทีมเป็นปัจจัยสำคัญในการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพ ครูปฐมวัยจึงมักมีประสบการณ์และทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมาก ซึ่งมาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา (2563) ที่กำหนดให้ครูต้องมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของครูปฐมวัย

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ครูปฐมวัยมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตด้านการแสวงหาความรู้และการใช้เทคโนโลยีมากที่สุด ดังนั้น จึงควรส่งเสริมอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้และพัฒนาทักษะในการค้นหาความรู้ใหม่ ๆ และการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยให้กับครูปฐมวัย

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตระหว่างครูปฐมวัยในบริบทที่แตกต่างกัน เช่น เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนในเมืองและชนบท เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนรัฐบาลและเอกชน

2. การศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูปฐมวัยที่ตอบสนองต่อความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะแห่งอนาคตที่ส่งผลต่อพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมงานวิจัย มทร.ธัญบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ประจำปี พ.ศ. 2566 (สัญญาเลขที่ NRF66D0301)

เอกสารอ้างอิง

- ทิตินา แคมมณี. (2563). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 24). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เทือน ทองแก้ว. (2563). การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการแพร่ระบาด COVID-19. *คุรุสภาวิทยารักษ์*, 1(2), 1-10.
- ไพศาล วรคำ. (2554). *การวิจัยทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ตักสิลาการพิมพ์.
- วชิราภรณ์ ศรีผา, สุวิมล โพธิ์กลิ่น, และ ชวนคิด มะเสนะ. (2564). อนาคตภาพคุณลักษณะของครูปฐมวัยในทศวรรษหน้า (พ.ศ. 2562-2572). *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 9(4), 1681-1694.
- วิจารณ์ พานิช. (2562). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสยามกัมมาจล. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579*. พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). *มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี (2564). *สารสนเทศด้านการศึกษา สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี* กระทรวงศึกษาธิการ. <https://edustatistics.moe.go.th/student13>
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น* (พิมพ์ครั้งที่ 4). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิสิทธิ์พร สติธยภาคกุล. (2564). การออกแบบการเรียนรู้การสอน: ทักษะเพื่อความสำเร็จของครู. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*, 13(2), 107-115.
- Barber, M., & Mourshed, M. (2007). *How the world's best-performing school systems come out on top*. A survey of McKinsey & company.
- Darling-Hammond, L., Hyler, M. E., & Gardner, M. (2017). *Effective teacher professional development*. Learning Policy Institute.
- Ebbeck, M., & Waniganayake, M. (2017). *Early childhood professionals: Leading today and tomorrow*. Elsevier.
- Educathai. (2023). *การพัฒนาทักษะเทคโนโลยีสำหรับครูปฐมวัย*. <https://www.educathai.com>
- Hodges, C. B., & Fowler, D. J. (2020). The COVID-19 crisis and faculty members in higher education: From emergency remote teaching to better teaching through reflection.

- International Journal of Multidisciplinary Perspectives in Higher Education*, 5(1), 118-122.
- Knowles, M. S., Holton III, E. F., & Swanson, R. A. (2015). *The adult learner: The definitive classic in adult education and human resource development* (8th ed.). Routledge.
- Marr, B. (2019, April 29). *The 10 vital skills you will need for the future of work*.
<https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2019/04/29/the-10-vital-skills-you-will-need-for-the-future-of-work/>
- McKinsey Global Institute. (2020). *Defining the skills citizens will need in the future world of work*. <https://www.mckinsey.com/industries/public-and-social-sector/our-insights/defining-the-skills-citizens-will-need-in-the-future-world-of-work>
- National Association for the Education of Young Children. (2019). *Professional standards and competencies for early childhood educators*.
<https://www.naeyc.org/resources/position-statements/professional-standards-competencies>
- OECD. (2019). *Providing quality early childhood education and care: Results from the Starting Strong Survey 2018*. OECD Publishing.
- Palaiologou, I. (2016). Teachers' dispositions towards the role of digital devices in play-based pedagogy in early childhood education. *Early Years*, 36(3), 305-321.
- Partnership for 21st Century Learning. (2019). *Framework for 21st century learning. Battelle for Kids*. http://static.battelleforkids.org/documents/p21/P21_Framework_Brief.pdf
- Whalen, J. (2021). K-12 teachers' experiences and challenges with using technology for emergency remote teaching during the COVID-19 pandemic. *Italian Journal of Educational Technology*, 29(2), 10-25.
- World Economic Forum. (2020, October 20). *The future of jobs report 2020*.
<https://www.weforum.org/reports/the-future-of-jobs-report-2020>
- Zee, M., & Koomen, H. M. (2016). Teacher self-efficacy and its effects on classroom processes, student academic adjustment, and teacher well-being: A synthesis of 40 years of research. *Review of Educational Research*, 86(4), 981-1015.

การอ้างอิงบทความ

วณิชชา สิริพิศล และ ประดิษฐา ภาษาประเทศ. (2568). การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาทักษะแห่ง

อนาคตของครูปฐมวัย. *e-Journal of Education Studies, Burapha University*, 7(1), 27-41.

Retrieved from <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/ejes/article/view/276916>